

فصلنامه بین المللی قانون یار

License Number: ۷۸۸۶۴ Article Cod: ۲۰۲۱S۰D۱۸SH۱۰۸۰۱۷۰ ISSN-P: ۲۰۳۸-۳۷۰۱

صلاحیت سازمان تعزیرات حکومتی در جرائم بهداشتی دارویی و درمانی

(تاریخ دریافت ۱۴۰۰/۰۴/۱۵، تاریخ تصویب ۱۴۰۰/۰۶/۱۸)

سمیه بشیر نژاد مطلق

چکیده

هدف از این مقاله مطالعه جرائم بهداشتی دارویی و درمانی در قانون تعزیرات حکومتی و مراجع صالح بوده است چراکه با گسترش شهرنشینی و نتایج آن، افزون طلبی، تحول سیستم های تولید و ازدیاد روز افزون نیازهای عمومی و مصرفی جامعه در زمینه مواد دارویی و درمانی، عدم توانایی نظارت بطور مطلق بر مراکز توزیع و واحدهای تولیدی مواد دارویی درمانی، شرایط را برای بروز برخی از تخلفات آماده نموده است. امروزه پیشرفته بودن هر کشور را با شاخص های آموزشی و بهداشتی و درمانی آن می سنجد هر قدر امکانات آموزشی و بهداشتی و درمانی برای مردم کشور بیشتر فراهم باشد به همان نسبت این کشور از جایگاه و موقعیت بهتری در جامعه جهانی برخوردار است. جرایم دارویی از آنجا که غالباً به تمامیت جسمانی انسان ها آسیب می رساند از اهمیت بسزایی برخوردار است این گونه جرائم از سالیان سال مورد ارتکاب متصدیان این امور بوده و امروزه به صورت شایع ترین و در عین حال خطرناک ترین نوع بزهکاری جان انسانها را تهدید می کند، به لحاظ حساسیت موضوع و رشد فزاینده آن ذهن مقامات قضایی و اجرایی و قانونگذار را به خود مشغول داشته است لذا ضرورت آشنایی بیشتر با این پدیده ضد اخلاقی و ضد انسانی برای متصدیان امر قضا و کلای دادگستری دانشجویان حقوق و همه کسانی که به نوعی با مسئله مذکور مرتبط اند امری اجتناب ناپذیر است، علاوه بر این تعدد، تنوع و گوناگونی جرایم بهداشتی درمانی و دارویی پراکندگی آنها در قوانین مختلف وجود مراجع مختلف برای رسیدگی این جرائم و در نتیجه

بروزاختلاف در صلاحیت در موارد مختلف و سایر مباحثی که در مورد این جرائم وجود دارد ضرورت تحقیق و بررسی پیرامون این موضوع را روشن می‌سازد.

واژگان کلیدی: جرم، مجازات، سازمان، تعزیر، حکومت، صلاحیت، بهداشت، دارو

بخش اول: پیشنهاد تقنینی و تاریخچه جرائم بهداشتی، درمانی و دارویی در حقوق ایران

قانونگذاری مدون در ارتباط با جرائم بهداشتی، درمانی و دارویی پس از مشروطیت با تشکیل مجلس شورای ملی آغاز شد تا این تاریخ محاکمه شرع هنوز رسماً در کشور وجود داشتند و بر اساس فقه اسلامی به اختلافات مردم و جرائم آنان رسیدگی و حکم صادر می‌کردند. اولین قانونی که به طور مشخص مقرراتی را در زمینه امور پزشکی وضع کرده و جرائمی را برای صاحبان این حرفه مقرر نموده است قانون طبابت سال ۱۲۹۰ هجری شمسی می‌باشد. بر اساس ماده اول این قانون هیچ کسی در هیچ نقطه ایران حق اشتغال به هیچ یک از فنون طبابت و دندانسازی را ندارد مگر آنکه از وزارت معارف اجازه نامه گرفته و به ثبت وزارت داخله رسانیده باشد. در ماده دهم و دوازدهم این قانون برخی از جرائم پزشکی مورد اشاره قرار گرفت. در سال ۱۳۰۴ قانون مجازات عمومی به تصویب کمیسیون عدلیه مجلس شورای ملی رسید. در این قانون برای برخی از جرائم بهداشتی، درمانی مانند صدور تصدیق نامه خلاف واقع پزشک ماده ۱۱۰ فراهم آوردن وسایل سقط جنین ماده ۱۸۳ افشای اسرار بیماران ماده ۲۲۰ مجازات‌های پیش‌بینی گردید، قانون مزبور پس از پیروزی انقلاب با تصویب مقررات جزایی جدید نصب گردید. قانون طرز جلوگیری از بیماریهای آمیزشی و بیماری‌های واگیردار مشتمل بر ۲۴ ماده در سال ۱۳۲۰ به تصویب رسید و در این قانون نیز مقرراتی در مورد امور بهداشتی درمانی مقرر و جرائم و مجازات‌هایی در این زمینه پیش‌بینی شد. نخستین قانونی که به طور